

ՊԱՅՄԱՆՔ

ՊՈՒԼԿԱՐԻՍ

Տարեկան 12 Ձր.

Վեցամսեայ 6 Ձր.

ԱՐՏԱՍՍԱԶՄԱՆ

Յոկու թիւ մէկ ծրարով

Տարեկան . . . 14 Ձր.

Վեցամսեայ . . . 7 Ձր.

ԱՍԵՐԻԿԱ

Տարեկան 2. 60 Տօլար

Վեցամսեայ 1. 50 »

Կ Ա Ն Խ Ի Կ

Մանուշեան տողը
20 սանթիմ

ԺԱՆՈՒՅՔ

Լ Ր Ա Ք Ի Ր

Ա Ջ Գ Ա Յ Ի Ն Ե Ի Ք Ա Ղ Ա Ք Ա Կ Ա Ն

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԵՆ ՉՈՐԵՔԵՐԻ ԵՒ ՇԱՐԱՐ

Գրութեանը եւ լեզուի տրուի

Rédaction journal

« Ir vounk »

VARNA (Bougarie)

Редакция

« Ir vounk »

« Ir vounk »

VARNA

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳԻՍԸ

— * —

21 ԳՆԱԿՈ 22 յունի 1906

Երէկ երեկոյ կարգացի տեղական թերթերէ միոյն (Չիքալիս—Բոսնիկը) ի մէջ, հետեւեալ մեզ, Հայերիս համար քաղաքական մասնաւոր հեռագիրը, Վաշինկթօնից :

ԱՂԵՐՍ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻՆ

(մասնաւոր հեռագիր)

Վաշինկթօն յունիար 18—Բաղժաթիւ Եւրոպական երեւելի անձնաւորութիւններէ ստորագրուած մի ազգասագրով խնդրում է նախագահ Ռուզվելթից գործ դրել իրա բոլոր ուժը ի գլուխ հանելու Եւրոպական ուժերի մի խորհրդական ժողով, նպատակ ունենալով վերահաստատել կարգապահութիւն Օսմանեան կայսրութեան մէջ և ապահովել հայ ժողովուրդի կեանքը, որը, յայտարարում է չըջապատող Միւսլիման բարբարոս ցեղերը մահաւանդ աւելի քան տասը տարիներէ ի վեր աշխատում են ներքին ոչնչացնել շնչել » :

Նախագահից խնդրում է, յոգուտ մարդկութեան և քաղաքակրթութեան, ինչ միջոցներով եւ չափով որ վայել թուայ իրան, գլուխ բերել « Եւրոպական Ուժերի խորհրդակցութիւնը, ապահովելու օսմանեան կայսրութեան հպատակներին եւ հաստատելու հանրային խաղաղութիւն եւ կարգապահութիւն, որի բացակայումը արդէն առաջ բերել է այդ կայսրութեան մէջ այնպիսի աղէտներ, որոնք սպառնում են բոլորովին ջնջում, ոչնչացում » :

Աղերսագիրը, որ Եւրոպայի երեւելի քաղաքագետների, բուֆէտէտների, գրագետների և քաղաքացիների գործէ, այսօր նախագահ Ռուզվելթին ներկայացրեց Նիւ—Եօքքի ձէյմս Բէյնսը : Աղերսագիրը պատրաստուել է Ֆրանսայի նախկին արտա-

քին գործոց նախարար ու ծերակոյտի անդամ և քաղաքագիր Պրն. Պէրթէլոյից և ստորագրուած Եւրոպական բոլոր երկրների պատկանող բազմաթիւ հանրային երեւելի անձնաւորութիւններից :

Նախագահը ազգասագրին չպատասխանեց, բայց խոստացաւ Պ. Բէյնսի տօնին առնել նրան իրա մեծաշուք ժողովուրդի մտածողութեան, միաժամանակ արտայայտելով, խորը գնահատում այն մեծաբանքին որ արուել է իրան, որպէս նախագահ և Ամերիկային ազգասագիրը ներկայացուելով :

Աղերսագրի բուն օրինակը հետեւեալն է .

Միացեալ Նահանգների Նախագահին

Տէր .

Համարձակուած ենք ներկայանալ Ձեզ եւ յոգուտ մի վեհ գործի խնդրել ձեր բարոյական եւ քաղաքական մեծ ազդեցութիւնը, որպէս Միացեալ Նահանգների մեծ հանրապետութեան եւ համաշխարհային հեղինակութիւնը որ ստացել էք Ազգերի մէջ խաղաղութիւնը ապահովելու կամ վեհաստատելու ձեր յարատեւ Բաժնի ջանքերով :

Մենք չենք կասկածում, որ մեզ պէս, դուք էլ էք խորը զգածուել հայ ժողովուրդի աղէտալի ճակատագրից մի ժողովուրդի որի ծագումը, նոյն է, ինչ որ մերն է, եւ որ ճիշտ ժամանակներէ սկսած կատարել է մի կարեւոր գործ քաղաքակրթութիւնը յառաջ տանելու գործում : Այժմ այս ժողովուրդը դառել է յուսահատ . այն բարբարոսութիւնների եւ բռնաբարութեան տակ, որ կատարում են նրանց շուրջը դառնող Միւսլիման բարբարոս ցեղերը, յարատեւ եւ անպատիժ կերպով, եւ մահաւանդ աւելի քան տասը տարիներէ ի վեր աշխատում են նրանց բոլորին ջնջել :

Այս դժբաղդ գաւառներում բնակւած կամ անցկեցած Եւրոպացիների եւ Ամերիկացիների վկայութիւններն ու տիպիկական ակենդանի նրա մասին տուած պաշտօնական զեկուցումները միմեանց բոլորովին համապատասխան են, իրանց մի մի որոշ եւ սիրտ պատառող մանրամասնութիւններով :

Այնտեղ, այս րոպէիս, հայ բնակչութեան ապահովութիւն գոյութիւն չունի, ոչ ստացուածքի, ոչ կեանքի եւ ոչ էլ պատուի . կին կամ երեխայ

յարատեւ ֆարգուում եւ բռնաբարութիւն այդ Ասիան նեղող կազմակերպուած հարստահարողներից :

Մի մեծ նախապէք է Եւրոպային եթէ կարելի է կցել, եւ Ամերիկային, թոյլ տալ, որ այս ոճրագործական եւ անիշխանական արարքները շարունակուին որին, դէպ է առել, զսն են գնում եւ հէնց մեր հայրենակից—եղբայրները : Համարական քերտական կամ թաթարական խմբերից կողոպտուած անպատու եւ սպանուած Եւրոպացիների եւ Ամերիկացիների թիւը մէկից աւելի է :

Այդ վայրագ հարստահարող շուկան թողուած վայրերում յարատեւ վտանգ է սպառնում թէ վաճառական եւ արհեստական շահերին եւ թէ մարդկային կեանքին . ինչ ազգի էլ որ պատկանին բնակչները :

Սրանք են Տէր, ձեզ դիմելու մեր պատճառները, համոզւած լինելով որ դուք պիտի մօտենաք, ինչ միջոցներով եւ չափով որ վայել թուայ ձեզ, եւ որքան որ քաղաքակրթութեան ազգերի սրամաշքութիւններն են թոյլ տալու, այն կառավարութեանց, որոնց երկիրները այս վայրենաբարոյ տեսարաններին են բնօրհասել :

Մենք համարձակուած ենք յուսար, որ ձեր համակրական արտայայտութիւնը սիրալոյսով պիտի ընդունուի եւ Ռուսաստանի Չարից, որը քանիցս ազդուօրէն յայտարարել է իրա մարդեղական նպատակները եւ փափաք յայտնել միջազգային համաձայնութեամբ նրանց վաւերացուել :

Մենք խնդրում ենք ձեզանից առնել քայլեր իրականացնելու Եւրոպական Ուժերի խորհրդակցութիւնը, որի նպատակն է յիշելու ապահովել օսմանեան կայսրութեան հպատակներին եւ հաստատել հանրային կարգապահութիւն եւ խաղաղութիւն, որի բացակայութիւնը արդէն առաջ է բերել այդ կայսրութեան մէջ այնպիսի աղէտներ, որոնք սպառնում են բոլորովին ջնջում :

Խաղաղութեան մարդիկ ենք մենք եւ համոզուած ենք, որ ձեզ չենք աղերսում ի զուր, յանուն չարչարող մարդկութեան :

Այսպիսով ընդհանուր մարդկութիւնը պիտի պարտի երախտագիտութեան եւ հիացման դեռ մի այլ պարտականութիւն դէպի ձեզ :

370 Ստորագրութեանը

Աղերսագրին ընկերանում է մի բացատրական նամակ Պ. Բէյնսի

տալից, որով բացատրուած աղերսագիրը, տալիս տեղեկութիւններ ստորագրողների մասին եւ պարզութեամբ թէ նրան պատրաստուել եւ ներկայացնելու գործը ինչպէս է առաջ տարուել :

Թարգմ. ՍՏԵՓԱՆ ՇՈՅԻԿԵԱՆ

«ԻՐԱՆԻՆԻՔ» ի թիւ 5 ի խմբագրականով շեշտած էինք թէ արտասահմանեան հայ գաղութները եւ պարտին իրենց բողոքի ձայները հասցնել ամեն կողմ, ուժ տալու համար մեր Եւրոպացի բարեկամներու գիմումին և յուզելու համար Ամերիկայի և Եւրոպայի հանրային կարծիքը : Ուրախ ենք որ Սօֆիայի հայութիւնը այդ տեսակետով առաջին քայլը առած ըլլալով, երկրորդն ալ Վաշինգթոնի հայութիւնը առնել կր պատրաստուի եւ կը յուսանք թէ բոլոր հայ գաղթավայրեր պիտի հետեւին այս օրինակին :

ՊԵՏԻ Ե ՊԱՐԶԵԼ ԹԷ

ԻՆՁ ԵՆՔ ՈՒՂՈՒՄ

(Շար. Նախորդէն եւ վերջ)

Մեզ տուած են Դաշնակցութիւնն «ազգային» կուսակցութիւն և Շատ ուրախ ենք, ոչ մի կուսակցութիւն, կուրծում ենք, մեզ հայերիս համար այժմ այնքան անհրաժեշտ չէ, որքան մի «Ազգային կուսակցութիւն» :

Բայց ինչ է Ազգային կուսակցութիւնը, լոկ անու՞ն, թէ մի կուսակցութիւն, որ գործում է եւ պիտի գործէ հայ ազգի շահերն ի նկատի ունենալով, եւ ամէն մի որոշում ու գործ պիտի անց կանցնի հայ ազգի գոյութեան եւ նրա կուստւրական զարգացման շահերի ընդմէջ :

Ուրիշ տեսակ մենք չենք հասկանում Ազգային կուսակցութիւն հայերիս համար :

Եթէ այդպէս է, մենք մի հարց կը տանք Դաշնակցական կուսակցութեանը. —Հայ ազգի գոյութեան եւ նրա զարգացման համար այժմ ինչ անհրաժեշտ պահանջ է, որ Ռուսիայում

ոստանադրական, իսկական ստանադրական միապետութիւն չլինի, այլ հասարակապետութիւն։

Մենք այս հարցը տալիս ենք որովհետեւ մեզ ասում են, գոցէ սը-խալ, թէ Դաշնակցութիւնն ազգա-յին կուսակցութիւն է, եւ որովհետեւ եռէկ հէնց կարգադրւած մի լրագրում, որ Դաշնակցութիւնը ուսուցիչ եւ վը-րաց յեղափոխական ընկերութիւննե-րի հետ միասին մի ժողով են անում հասարակապետութեան մասին Ռուսի-այում։

Գուցէ սխալ է այս լուրը։ Բայց հիմէ ճիշդ լինի. կը նշանակէ Դաշ-նակցութիւնն իւր ծրագրի մէջ ունի եւ աշխատել, որ Ռուսիայում կառավա-րութիւնը հասարակապետական դառ-նայ։

Մենք մի հայ «Ազգային» կուսակ-ցութեան համար այգպիսի աշխատան-քըն ու նպատակը ոչ միայն անպէտք ենք համարում, այլեւ վնասակար։

Նպէտք է դա, որովհետեւ մեր ազգային շահերին, մեր գոյութեան ու զարգացման համար ոչնչով աւելի նպաստաւոր չը լինի մի հասարա-կապետական Ռուսիա, քան մի սա-մանադրական Ռուսիա, մի հասարա-կապետական Թրանսիս. շատ աւելի է աշխատում ֆրոնտիսիսի Ալթիրը, քան մի սամանադրական Անգլիա իւր որ եւ է գաղութը։

Վնասակար է դա. քանի որ ամե-նայն ջանք ու գործունէութիւն, որ հայ ազգի այժմեական անմիջական անհրաժեշտ պահանջից չի ծագում, ի զուր վատնուած ոյժ է դառնում, էլ չենք ասում, որ այգպիսի ձեռ-քով, որ ոչնչով չի նպաստում մեր գոյութեան ու զարգացման խնդրին, ի զուր մեր դէմ է կանգնեցնում ուս ազգի անագին մեծամասնութիւ-նը, որ կառավարութիւն առանց թա-գաւորի հրեակային չի կարող։

Ամեն լիկզային կուսակցութիւն, նախ քան իւր որոշում անելն ու գոր-ծի ձեռք զարկելը, մի կողմը միայն չպիտի մտածի, թէ ինչ օգուտ կու-նենայ իւր ազգը, այլ եւ միւս կող-մը, թէ ինչ վնաս առաջ կը դառնայ։

Մեր քաղաքական դրութիւնն այս րոպէին այնպէս է, որ չենք կարող ուղարկութեան չառնել, թէ ինչ կա-սեն մեր այս կամ տոյն կարծիքի հա-մար ուս ժողովուրդի եւ առ հա-

սարակ ուս ազգի մեծամասնու-թիւնը եւ նոյն իսկ այժմեան կառա-վարութիւնը։ Ինչո՞ւ առանց որ եւ է չօղափելի օգտի մեր դէմ կանգնե-ցնել ուս ազգի մեծամասնութիւնն ու կառավարութիւնը։

Հասարակապետութիւն. շատ գրա-ւիչ բառ. բայց արդեօք հնարաւոր է, դա մեծ հարց է։ Նորվեգիան, մեր աչքի առաջ, այս րոպէին թագաւո-րութեան համար ձայն տուաւ, եւ նրա յոգիալ-գոմիկ բառերը խոնար-հեցին ազգի մեծամասնութեան առաջ։ Մի բան որ Նորվեգիային գետ իւր համար չի ցանկանում, հայը պիտի ցանկանայ այն էլ Ռուսիայի համար։

Մենք սրանով ի հարկէ չենք ուղղում ասած լինել, որ ոչ մի հայ չի կարող հասարակապետական լինել, եւ իմէ կայ Ռուսիայում հասարակապետա-կան կուսակցութիւն. ոչ մի հայ չի կարող յարել նրան։ Ամեն մարդ ազատ է իւր մտածութեան համար, եւ մտքի ազատութեան համար է որ այժմ կոչւ է մղում։ Բայց մի հայ կուսակցութիւն որ Ազգային է, նա չի կարող եւ պէտք է այս րոպէին հասարակապետութեան վրայ հոգ տա-նի. այլ միայն իւր ազգի ոյժման անմիջական վիճակի համար։

Մենք պէտք է վերջապէս մտա-ծենք մեր ազգային քաղաքականու-թեան համար. մեզ պարզ ու որոշ հայել տանք, թէ ինչ ենք ու գում անել ներկայումս եւ ինչի պիտի ձգտենք ապագայում։ Մենք պէտք է հասկանանք մեր ազգի վիճակը, աշխարհագրական-քաղաքական դրու-թիւնը, եւ ինչ որ ցանկանում ենք, ինչ որ անում ենք, բոլորը պիտի չափուած լինեն մեր ազգի դրութեան վրայ, որ պատմութեան ստեղծածն է։ Պատմութեան հակառակ գնալ չի լինի, եւ հակառակ գնացողը չար-չար կը տուժի։

Պատմութիւնը մեզ կապել է երկու ազգի հետ. մէկը մեր դարաւոր թշնամին է, որ բնի հարիւր տարւոյց ի վեր առանց քաղաքակրթութեան բարբարոսական միջոցներով դուրս է քշում մեզ մեր բնի երկրից. կոտո-րում է մեզ, որ մեր սեղը բռնի եւ արդէն կիսով չափ բռնի է մեր տեղը։ Կայսեր իշխանութեան տակ գտնուած Հայաստանում այդ թշնա-մին թուով գրեթէ մեզ հաւասար է։

Բայց նա մեզինց չատ ու չատ զո-րեղ է. աչք աննք մի անգամ մեր երկրի, Հայաստանի սահմաններից դուրս եւ կը անննք, որ մեր այդ դարաւոր թշնամին գրեթէ չորս կողմից շրջապատւ է մեզ։

Մենք մենակ մեր ուժերով անգոր ենք այդ թշնամու դէմ ինչպէս եւ անգոր ենք եղել նաեւ այն ժամա-նակ, երբ հայ ազգն այժմեան վի-ճակի մէջ չէր այլ ունէր քաղա-քական իշխանութիւններ եւ իւր եր-կրում անխառն էր ապրում։

Ինչ հարկւր տարւոյ մէջ ոչ այդ թշնամին հաշտուեց մեզ հետ, եւ ոչ մեզ. համակերպուեցինք մեր ըս-տրկական վիճակին։ Մեր յարա-յնութիւնները վերջին տասնամեա-կում այնքան սրուած են, որ մօտիկ ապագայում խաղաղութեան յոյս չկայ, չենք ասում հաշտութեան։

Միւս կողմից պատմութիւնը մեզ կապել է մի ուրիշ մեծ ազգի հետ, այն էլ մեր պապերի ցանկութեամբ Ռուսիան մեզ բերել է կանգի ա-պահովութիւն եւ քաղաքակրթութիւն եւ ազգի աճում։ Դանի նրա իշխա-նութիւնը կայ Կովկասի ռաճմանե-րում եւ մեր հայաստանում, մենք յոյս կունենանք, թէ կապիւնք եւ կաճենք Վերացաւ այդ իշխանութիւ-նը, եւ մենք կստանանք այն գրու-թիւնը, որ ունէինք հարիւր տարի առաջ, որ ունեն այժմ հայերը թուր-քիստում, եւ աւելի եւս վատ։ Մենք պիտի հեռագնանք բնիկներ, ինչպէս որ դարիւր շարունակ ընկել ենք։

Ռուսական իշխանութիւնը եւ ղո-րեղ իշխանութիւն մեր երկրում, ահա թէ լինչ պիտի լինի մեր ազ-գային քաղաքականութեան հիմնա-քարը։

Դանի ուսաց կառավարութիւնը ազատ կը թողնի մեզ մեր ազգի զոյրութիւնը պահպանելու իրեն հա-տաճողիսկու, մենք ամուր պիտի բռնենք Ռուսիայից եւ սրտով յար-գենք նրան։ Այժմ իրաւական դրու-թիւնը իստատացուած Բարձրագոյն մանիֆեստով, եւ յոյս ունենք, որ խոստումներ կիրառործեն։

Իսկ այդպիսի իրաւական դրու-թեան մէջ մեր ազգութիւնը կորսու-տեան այն վտանգի ենթակայ չի լի-նի, ինչ որ էր երկու տարի ա-ռաջ, եւ միջոց կունենայ յառաջդի-մելու։

Մի բան մենք լաւ պիտի տարբե-րենք. — ուսուցիչ պետութիւն եւ ուսական թեմիւ, Ռուսաց պետու-թեան մեկը միշտ բարեկամ պիտի լինենք, այլ բան է զէպի կառավա-րութիւնն ունեցած յարաբերութիւնը Պետութիւնը միայն եւ հաստատու-է իսկ կառավարութիւնը փոփոխա-կան։ Այսօր կառավարութիւնը մեզ իբրեւ հայ չէ ճնշում, վաղը կարող է ճնշել, միւս օր դարձեալ կարող է ա-զատութիւն տալ։

Կը ճնշի մեր հայութիւնը ուս կառավարութիւնը, եւ մենք կը լի-նենք նրա թշնամին, ազատ կը թողնի մեր ազգութիւնը, եւ մենք ոչ փոքի թշնամական յարաբերութեան պատ-ճառ չունինք ու բարեկամ պիտի լի-նենք նրա հետ։

Իսկ ուսաց պետութիւնը մենք միշտ պիտի ցանկանք, որովհետեւ մեր երկրում մենք առանց այդ պետու-թեան չենք կարող ապրել։

Այս պիտի լաւ հասկնանք եւ այս պիտի լինի մեր ազգային մտածու-թեան այնք ու քնն։

Բայց սրանով ի հարկէ գետ մեր ազ-գային քաղաքականութիւնը չի սպա-ռում։

(ՆԱՐ-ԴԱՐ) Մ. Արեղան

Ա Ղ Ք Ա Տ Ա Խ Ն Ա Ս Ը

— — —

... Խմբագիր

Երկար ժամանակէ ի վեր մենք մե-զի հարց ըրած էինք հասկնալ եւ հա-մողութեւ համար թէ ինչ է Աղքա-տախտային պարտքը եւ իրաւունքը։

Խնդիրը չի կոճողալու համար, թող-յով առայժմ նկարագրութիւնը այն հանգամանքն ու որոշեց հանրային վարչական պաշտօններ ստանձնել եւ այլոց վրայ խրոխտող ցանկացող ան-ձանց հոգեբանութեան հետ սերտ ա-նջուցութիւն ունի, կուզանք համա-օտակի պարզել ստորեւ գտնուող գրա-դիցնող խնդրոյն կարեւորագոյն կէ-տերը որոց մասին շատեր տնօրոյթ եւ անտարբեր մնացած են։

Աղքատախտային ամենամեծ պարտքն է, ինչպէս կորոչը քաղաքային կեր-պի իւր անուրը, խնամել Աղքատ-նեւ, կամ հոգալ անոնց կեանքի ան-

ՍՈՒԼԹԱՆԸ ՍՊԱՆՆԵԼՈՒ
ՓՈՐՁԻՆ ԴԱՏԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ
(Արտատպուած «ԱՐԵՒԵԼԻ» էն)

Եւր. Կարապետ թիւէն
ԸՆԴ. ԴԱՏԱԿԱՆԱԿԱՆ ԶԱՌԸ

Նկատելով որ յիշեալ Թորգոմը Հա-յոց դէպքին մասնակցող ստիժապարտ մարդոց հետ գտնուած ու քովի մէկն մէջ նոյնքան կարեւոր գործը մը ունե-ցած է որքան խառնէճի նշան. նկա-տելով որ Թորգոմի կողմէ քովի մէկն այդ կարգի գործադրութեանց գործա-ծուած է, քննիչ մարմինն յայտնած պէտքեր վրայ, քննութիւնն ալ աւե-լի առաջ տանելու պէտք տեսնուե-ցաւ։ Ըստ այսմ, Հայոց դէպքին մաս-նակցող եւ միասին խոռվարարակաւ ձեռնարկներու մէջ գտնուող Սիմոն ա-նուն անձը այն ատեն Պոլսէն վառ-

նա փախչելով եւ յետոյ իր ծննդավայ-րը գացող ու Պիթիսի կուսակալու-թեան մէջ գտնուող Ախլաթ գաւառա-կը գացած է ու մինչեւ երեք տարի առաջ հոն բնակած ու մեռած է։ Թորգոմի կողմէ տղը անձին տրու-ած է շատ մեծ «պոմպա» մը, իսկ անոր քաղաքական փոքր «պոմպա» մը՝ Սէրքը Սիմոն անուն քիւ-պը պայթեցնելու համար։ Այդ քիւ-պի ծառաներէն Պիթիսի ամբաս-տանեալ Մանուկի եւ ուրիշ Մանու-կի Պողոսի եւ Խաչիկի կողմէ փո-խադրուած են այս «պոմպա»ները եւ այն ատեն պայթեցնել անկարելի ե-ղած ըլլալով նոյն քիւպին մէջ պա-հուած, յիշեալ անձը խոստովանած են թէ այդ «պոմպա»ներու փոխադ-րութեան եղանակին չահագրդուած եւ յիշեալ քիւպին մէջ ասոնց պա-հուելուն մասնակից եղած են, քովի-թէին անգամ ըլլալով։ Դնուութեան շնորհիւ երկուսն եկած խոռվարարա-կան գործողութեանց այս մասին եւս մեծ կարեւորութիւն տրուեցաւ քնն-նութեանց ատեն։ Մէկ կողմէ՝ յիշ-

եալ քիւպին մէջ ծառայող եւ ի-րենց վրայ կասկած հրաւիրող անձե-րը կանչուելով հարցաքննութեան են-թակուեցան, միւս կողմէ յիշեալ քո-լիւպին մէջ պահուած «պոմպան»-ը երեւան հանելով ակներեւ վնա-սի մը առաջը առնելու ձեռնարկուե-ցաւ փութով։ Հարցաքննութեանց եւ խուզարկութեան, հետեւանքով երե-ւան ելաւ թէ այդ անձերը Հայոց դէպքին առեն եւ յետոյ քովի-թէ-ին պատկանած անիժապարտ անձե-րն ըլլալով ծառայութիւններ կա-տարած են արդարեւ, Թորգոմի կող-մէ, պայթեցնելու համար, Սիմոնի յանձնուած են երկու հատ «պոմպա»-ներ, զոր կարելի չէ եղած պայթեց-նելու ու եւ կերպով. ապա յաս-կապէս բարձրակիճեւ մօմազոմ կտա-րի մէջ փաթեցնելով զանոնք եւ կողովի մը մէջ գնելով անխանդին եւ ջո-րամբարին մէջ պահած ըլլալին խոս-տովանած են։ Ի գործ դրուած քան-քերուն շնորհիւ, յետեւ քիւպ ծան-րութեամբ «մէմէլի» խիստ խիստ մեծ «պոմպա» եւ ուրիշ փոքր «պոմպա»

մը, մօմազոմ կտաւ եւ պոմպակի մէջ զգուշութեամբ պահուած, յիշեալ ան-դերէն երեւան հանուած են։ Գիւպին մէջ ատեն մը ծառայող վստահութիւն չհանձն են որով յիշ-եալ «պոմպան»ը յաջողւած են փո-խադրել եւ գիւրութեամբ պահել այդ քիւպին մէջ սո շատ մը յարգելի անձնաւորութեանց գումարման վայ-րին է։ Այդ «պոմպան»ները թէ եւ չեն պայթեցուցած, սակայն պէտք եղած ատեն եւ քովի-թէին հրամանին հա-մաձայն պայթեցնելու համար յատ-կապէս մօմազոմ կտաւ մը մէջ փաթ-թած են զօրաւոր ազդեցութիւնը չկորսնցնելու նպատակաւ, ինչ որ ե-րեւան եկաւ քաղաքային կերպով։ Անունը յիշուած Սիմոնի իր ծնը-ղավայրին Ախլաթի մէջ բնակելու եւ իրօք մեռած ըլլալով մասին քննու-թեանց ձեռնարկուելով, Պիթիսի կոչ-սակարկութեան գրուեցաւ այս մասին։ Հասած հեռագրական պատասխանին հա-մաձայն, յիշեալ Սիմոն մեռած է Ախ-լաթի մէջ։ Վերը մանրամասնօրէն պատմեցի

միջակա պէտքերը . քաղաքներն հաց, մերկին զգեստ, հիւանդները բժշկական միջոցներ են . հայրաքաղաքում, եւ որպէսզի նախը ստանցան ծառայութիւնը, իւր նպատակին համեմատ, բարեխղճօրէն կարենայ կատարել, պարտաւոր է միայնակման, իւր նիւթական միջոցները ստուարացնելու համար, դիմել պատշաճաբար հանրային բարեպաշտութեան եւ ողորմութեանը, որ միշտ դիմաւոր գտնուած է հանդէպ կարօտներուն, ապա իր նիւթական կարողութեանը չափով, առանց թագուն մտքերու թելադրութիւններէն կաշկանդուած, օգնել եւ նպաստել վերջապէս անխտրաբար ամեն անոնց՝ որոնք չքաւորութեան ծայրը հասած, իրեն դիմելու դժբաղդութիւնը կուենան :

Կարծիք Աղքատախնամին իրաւունքներն, բացի այն իրաւունքէն զոր կը վայելէ նա քննել եւ հասկնալու համար թէ իրեն դիմող աղքատները կեղծ են թէ ոչ իսկապէս անոք եւ չքաւորներ . ուրիշ ո՛չ մի իրաւունք ունի բանեցնելու ընդդէմ աղքատներուն, ո՛չ ճոխանալու, ո՛չ հրամայելու, ո՛չ յանդիմանելու եւ ո՛չ եւս ըստ քմաց աղաչական պատգամներ արձակելու . ինչ որ մեր շատերուն հոգեկան քննչիւն էր առիթով իրենքն են :

Աղքատախնամը իրաւունք չունի նաեւ նպաստել այն ինչ աղքատին եւ զրկել այն ինչը . նորա իրաւունքէն բացարձակապէս վեր է ստիպել աղքատը որ անչարժութեան դատապարտուի :

Երբ, զոր օրինակ, կը տեսնայ աղքատ մը որ իւր օրական հացը ճարելու համար փողոցէ փողոց թափառելով քանի մը լեմոն եւ նարինջ ծախելու կաշխատի, Աղքատախնամը ասիկա շատ տեսնելով բացէ ի բաց կը մերժէ այնուհետեւ անոր հիւանդներուն բժշկական դարման մատակարարել, ստակալելով թէ վաճառականութեամբ (?) պարագայով մը չկրնար ոչ մի եղանակաւ օգնութիւն չորհահել, ո՛չ նիւթապէս եւ ո՛չ բարոյապէս (?) : Այսպիսի վերաբերում մը ստիպողականութիւն մը չէ՞ միթէ յիշեալ աղքատին համար . որ երկուքը իրիքը չանելու համար մէկը զոհէ . ինքզինքը աշխատութեան իբր անկարող, ակամայ անչարժութեան

դատապարտելով : Այսու հանգեք, երբ կարծեցեալ վաճառականին հիւանդը մեռնի, այն հիւանդը՝ որուն բժշկութեան համար Աղքատախնամը չէր բարեհաճած պարտու պատշաճն տնօրինել, այս վերջինը պիտի կրնայ՝ որդարացնել ինքզինքրայն պատասխանատուութենէն՝ որ հիւանդին մահուամբ ի բ վրայ կը ծանրանայ :

Ի Դիմաց շնորհալուրկ աղքատաց : Ի. Փ. Ք.

ԱԶԳԱՅԻՆ

Վեհ. կաթողիկոսը որ ժամանակէ մը ի վեր Տիգրիս կը գլուխուէր, յունվար 21 ին հոնկէ մեկնած պիտի ըլլայ Ս. Էջմիածին վերադառնալու համար. բայց եթէ վախճան—սալոնը պատրաստ չըլլայ, Ս. Օծութիւնը շաբաթ մը եւ Տիգրիս կը մնայ :

—Երուսաղէմէ Բիզանդիոնի կը հաղորդեն թէ 1878 ին 45 հատ գորգեր վաճառէն դուրս հանուած եւ յետոյ անյայտացած են :

—Ս. Էջմիածնի Սինոդը ծանոյց նախապէս ամուսնութեամբ կամ խնամութեամբ օրթօթօքութիւն ընդունել հարկադրուած բոլոր Հայերուն թէ կառավարութիւնը արտօնած է իրենց վերադառնալու Մայրենի Եկեղեցւոյն գիրկը . նոյնօրինակ պատճառներով վերջին տարիներս օրթօթօքութիւն ընդունող Կողբ գիւղի հայերը խնդրագիր մը մատուցած են Սինոդին, աղաչելով որ հարկ եղած գործողութիւնները կատարուին, գիւրացիներու համար իրենց վերադարձը դէպի Հայաստանայց Եկեղեցին :

Նոյնաիմաստ խնդրագրեր ուրիշ տեղերէ ալ մատուցուած են : —Պոլսոյ թերթներուն մէջ կը

կարդանք թէ Տօպրիչի թաղխորհուրդը Պատրիարքորանէն տրուած խնդրած է Պուլկար աղագային դրամատան այն պահանջին մասին, որուն համար վարժարանի շէնքը գրաւել տակ ըլլալով քիչ ատենէն պիտի ծախուի եղեր :

—Այս կիրակի իրիկուն քաղաքիս մէջ հինգ հայ զոյգերու հարսանիքները կատարուեցան, որոնց միայն երկուքին Ս. Պատկի խորհուրդը եկեղեցւոյ մէջ, իսկ 3 զոյգինը տուներու մէջ տեղի ունեցաւ :

Հարկ կը զգանք անգամ մը եւս յիշեցնել մեր քահանաներուն թէ եկեղեցիէն դուրս Պատկի խորհուրդը կատարելը արգելուած է մեր եկեղեցւոյ բարձրագոյն իշխանութենէն :

— Իր քաղաքածութեամբ վաղածանօթ հայրենասէր Գալուստ Արխանեանի Երիզայի բանտին մէջ մեռած լինելու տխուր լուրը ժամանակէ մը ի վեր տարածայնուած է : Ստոյգ տեղեկութիւն մը ստանալու համար այդ հերոսի աղագականներուն մեր ուղղած հարցումներուն պատասխանուեցաւ թէ մահուան տարածայնութիւնը հաստատութեան կը կարօտի եւ անպատշաճ է առայժմ իր մասին թերթերու մէջ գրելը :

ՇՐՋԱԲԵՐԱԿԱՆ

Հայ ոչ-յեղափոխական ընկերաշրջանաց վարչական ժողովներուն

Բոլոր ոչ-յեղափոխական ընկերութեանց մէջ յարաբերութիւն հաստատուելու եւ ապագային նոյն իսկ պատգամաւորական ժողով գումարելու գիւրթիւն ընդհանրու համար, Բարձի Հայ Աշխատ-Միութեան վարչական ժողովս կը խնդրէ բոլոր ոչ-

յեղափոխական աղագային ընկերութեանց վարչական ժողովներէն որ, եթէ կարելի է, մինչեւ երկու ամիս, բարեհաճին զրկել իրենց պաշտօնական հասցէն եւ մէկ օրինակ կանոնագիր :

Վարչական ժողովս հրատարակութեան պիտի տայ իրեն հասած ընկերութեանց անուններն ու հասցէներն ի գիտութիւն բոլոր միւս ընկերութեանց եւ պիտի զրկէ ամենուն մէկ օրինակ իր կանոնագրէն : Միութեանս հասցէն է՝

Մր. յը Բրեզիլուան տը Ղազնիվեկ տե քրաւիալեռն Առաւելվեկ տը Բարի . 96 Պո Բիւսպիս

ԲԱՐԻ

Բարիչի Հայ Աշխատ. Միութեան Վարչական Ժողով
26 Յունվար
1906

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

«Հայկական» Ըրթերգարանի անցեալ Ընդհանուր Ժողովը մեծամասնութիւն կազմած չըլլալուն, նորոնոր վարչութեան Ընտրութիւնը, յետաձգուեցաւ յառաջիկայ փետր. 3 Ուրբաթ երեկոյ. եան, եւ տեղի պիտի ունենայ ազգ. վարժարանին մէջ. ժամը ճիշդ 9 ին : Այս անգամ ներկայները մեծամասնութիւն համարուելով, ընտրութիւնը պիտի կատարուի :

Ուստի կը խնդրուի յարգոյ բաժանորդներէն որ բարեհաճին ներկայ գլուխուիլ որոշեալ ժամուն :

Ի Դիմաց ստժ. Մանախմբի «Հայկական» Ըրթերգարանին Վառնա 1906

ԼՈՒԾԻՆ ՏԱԿ

ՊՈՒԼԿԱՐ ԱՊՍՏՄԱՐԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՆ

Այս շատ գեղեցիկ հասարակ մըն է թէ պարունակութեամբ եւ թէ կազմով . գինն է 5 ֆր. գիմել «Ձայն Հայրենեաց» խմբագրութեան :

Լուսած ըլլալով որ այդ անիծեալ Սիւլվիո Րիչին Բերա Երչխանէ պահականցին մօտ, աւստրիական հիւանդանոցին մօտերը տուն մը կտրթար քննութիւն մը բացուեցաւ, երեսուն հանելու համար նաեւ թէ յիշեալը զեռ օրինակ հետ յարաբերութիւն մը տած եւ մէլենիթները ինչպէս եւ ո՛ր տեղուանքը յաջողած է պահել : Այսպէս կանուցեալ եւ հարցաքննուեցաւ հիւանդանոցաւ Մարի Բոսթայի անուն կինը, որ Սիւլվիո Րիչին հետ զուեցած իր սիրային յարաբերութեանց բերմամբ կը կարծուէր թէ կարող մը պարագաներէն աւելեալ է, եւ որուն անունը ալ յիշատակած էր Ժօրիսի իր խոստովանութեան մէջ :

(Շալուիական)

Իզմիրի մէջ կատարուած հետազոտութեանց եւ քննութեանց արդիւնքը, որ Աթէնքի օսմ. գործակատարութեան միջոցաւ ծանուցուեցաւ նաեւ Հէլեն կառավարութեան, Նոյն կառավարութիւնն ալ գահ միաց յիղափոխականներու նուաճումով եւ խայտառակուելով՝ մարդկային ընդհանուր ապահովութեան պահպանման մասին այս բարեսիրական զեկոյցէն եւ ինք ալ Աթէնքի ու Պիրիոնի մէջ խիստ քննութեան եւ խուզարկութեան մը ձեռնարկեց : Այսպէս երեսուն հանգ թէ հայ յեղափոխականները դէպի Պոլիս եւ օսմ. երկրները կարող մը խռովարարական առաքուհիներ կատարելու համար, Պիրիոնի մէջ ալ մասնաճիւղ մը հաստատած են եւ քանդիչ հրահանգներ գործիքներ ու պայթիցիկ զեղեր բերել կուտային : Թէ՛ նոյն քանդիչ գործիքներ զբաւուեցան եւ թէ իրենք մէկիկ մէկիկ ձեռքակալուեցան եւ յանձնուեցան դատաւան : Այս առթիւ, հէլեն կառավարութեան ձեռք ձգած թուղթերուն եւ նամակներուն մէջ «Տօքթօր Թօմաթօ

Ջարդարեան ստորագրութեամբ եւ յուլիս 27 թուականի նամակի մը մէջ հիանալի հասուածը կար. « Յայտնուած է գոյքիւր ապահով տեղ մը յանձնուիլ . բայց կարծես չոր բող մը արգելք կը հանդիսանայ մեր բոլոր կազմակերպութիւններուն դէմ եւ մեր բոլոր ձեռնարկները ապարդիւն կը մնան » : Գտնուեցաւ նաեւ Ժոնէվի հայ յեղափոխական կենթով 1905 եւրոպական յուլիս 25 թուականի եւ Քրիստ անունին ուղղուած նամակ մը, որուն լուսաւորութիւնը վրայ գրուած էր. « Սաֆօ ու Ռուպինա ողջմբ ելան եւ հոս կը գտնուին » : Պաշտօնական տեղեկութիւններէ հասկցուեցաւ որ այս նամակներուն մէջ յիշատակուած գոյքը, եղեռնական արարքին օրը գործածուած հրահանգն էր որուն միացած մասը չէր գտնուած . իսկ Քրիստին ալ բոլոր իսկ Ֆիլիպպի բնակչիչներէն եղող Սիւլվիո Րիչին իսկական անունն էր : Քննութեամբ նաեւ հասկցուեցաւ նաեւ որ նոյն Սիւլվիո Րիչին իսկական անունն էր : Քննութեամբ

հասկցուեցաւ նաեւ որ նոյն Սիւլվիո Րիչին զէպէն օր մը առաջ Պիրիոնի փախած է են նոյն պահուն հոն հասնող Ժոնէվի յեղափոխական ընկերութեան ստորագրութեամբ վրայիչ եալ նամակը կը պատկանէր Սիւլվիո Րիչին որ ամէն գործողութիւններուն եւ ընկալքներուն մասին տեղեկութիւն կ'առնէր : Անբաստանեալ Ժօրիս ալ յայտնեց թէ Սաֆօ անունը Լիբա Րիբսի անունն է ընկերութեան մօտ, որով հաստատուեցաւ որ Ժոնէվի ընկերութիւնը այդ նամակով կը ծանուցանէր զէպէն օրը Պոլիսէն բացակայ գտնուող Սիւլվիո Րիչին թէ Սաֆօ, այսինքն Լիբա Րիբսն եւ Ռուպինա, այսինքն Րուպինա Ֆային, յաջողած են Պոլիսէն փախչիչ եւ ողջմբ հասնիլ Ժոնէվի :

Այս պաշտօնական տեղեկութեան վրայ, նկատի առնուեցաւ որ միացող մէլենիթները ո՛ր պահած կըրնայ ըլլալ Սիւլվիո Րիչին, որ «իրեն համար ապահով» տեղ մը նկատուեր

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹ

ԹԻԻՐՔԻԱ

Եկեմէնտէ թիւրք օրոտուընըն Արապլարտան սօն տէֆա մազլուպ օլմասընա վէ գօմանտան ֆէյլի բաշա սաղ գալան ասքէրլէրի Իւլէ Սանաաշա չէքիլմէյէ մէճպուր օլտըղընա վէ Սանաանըն տալի Արապ ասըլարտան մուհասէրէ Իտիլուպ թիւրք ասքէրինին հալի բէք թէհլիքէլի պուլընտըղընա տալի Ինկիլիզ կաղէթալարըն վէրտիկլէրի հալաւտիսաթընը Սթանպօլտան պիր թիւրք թէլէկրաֆը թէքլիպ Իտուպ տիյօրքի ֆէյլիքաշատան ալընան րաքօրթլար Իւզլէ, Իլլէր պիր աղ աղըր Իլէրի կիթմէքտէ Իսէտէ ասըլարը թաադիպ Իլլէն ամէլիաթը ասքէրիյէ տէվամ Իթմէքտէ Իմիշ:

Թանըն Իշարը Իւզլէ տալի Եկեմէնտէ թիւրք օրոտուըն սօն տէֆա պէօյիկ թէլէֆիաթ վէրմիշ օլտըղընտան Եէնիտէն 10 պին ասքէր կէօնտէրիլէճէք տիր Գուշիէ Էօքօրէն Ին Իշարը: Եկէմէնին ըսեանը գաթիէն թէսքին օլտը զանն օլընըր ըտը Իսէտէ, ասքի օլարագ միւլիթ ֆէյլի բաշանըն օրոտուըն Իլլէն մաղարթաթը պիր հալ քէսպ Իտէյօր: Սթանպօլտան Եէթիլէն սօն պիր թէլէկրաֆա պինտէն, ֆէյլի բաշա՝ Սանաանըն հիսարլարը ալթընտա՝ Եէնի թիւրքէնկլէրի սիւլալը Պէտէվի վաշապիթլէրին ճէսիմ գուլվէթլէրինտէն մաղլուպ օլմուշ տըր:

Այսմուտ Եանեա թարաֆ տարլարընըն պու ֆիթուհաթը շիմտիլէ գատար ըսեանա տալիլ օլմայան գապիլէլէր Իւզէրինտէ պէօյիկ թէէսիր հասըլ Իթիթ: Խալիֆէ քիւլլիթլի տաքէրլէրլէ Սանաա Իւզէրինէ Իլէրլէմէքտէ օլուպ Իլլապ շէհրի տէրհալ զապթ Իթմէք Իլլէն անըն Եէթիլմէսինէ պէքլէնիլմէքտէ տիր: Սթանպօլտա Սէրասքէր կէլէն օգոտոտուքի ըսեանտան տաշա գուլվէթլի պիր ըսեան զուհուրընտան գօրգմագտա տըր: Միւլիթ ֆէյլի բաշանըն հալի կիթտիքէ թէհլիքէլի օլիյօր: պուլտան մատա, ագճէ հիշ Եօք տըր:

— Բուլմէն հիւքիւմէթինին թալէպի Իւզլէ, Եանեա վալիսի Օսման բաշա՝ Բուլարա թարաֆ թուլտըղը Իլլէն՝ աղ օլընուպ, Եէրինէ Սէյֆիլլա՝ բաշա թաշին օլընտը: Օսման բաշա պիր թաթար օլուպ Եէմէն գօմանտանը ֆէյլի բաշանըն պիրատէրի տիր:

— Մաքէթոնիանըն Գուլմանօվա գաղասընտա թիւրք ասքէրլէրինտէն մաշվ օլընան 20 քիլիլիք պիր չէթանըն արնալուտ

գըլաֆէթինտէ Սըրպլարտան Իպարէթ օլտըղընը Սթանպօլ կաղէթալարը Եաղիյօրլար:

ԲՈՒՍԻԱ

Գարա տէնիզ տօնանմասընըն վէ Իլիմանլարըն՝ սէր գօմանտանը վէ մուհաֆըղը ամիրալ Չուքնին քէնտի մէշլուլիլթ օտաւընտա Եարէլէնտի մէճհուլ պիր գատընտան Իլլապ գատըն Եէօպէթճիտէն վուրուլուպ Էօլտիւ:

— Բիթերսպուրկ ճիվարընտա պիր մէյիսանէյէ պիր պօմպա ալթըլտը, պինա պիւթիւն պօղուտը, 2 քիլի Էօլտիւ վէ 17 Եարէլէնտի: Ասքէր Եէթիլուպ միւլթէճաւըրլարը Իւզլէրինէ ալթէլիթի:

— Ամիրալ Չուքնին 4 րէվօլվէր տարպէսի Իլլէ պիր գատընտան աղըրճա Եարէլէնտի Իլլապ գատըն Խարիճտէն կէլուպ օթէլէ Ենմիշ Իմիշ:

— Ամիրալ Չուքնին Էօլտիւրմէք թէճրիւպէսինտէ պուլընան գատըն քէնտիսին Բեթերսպուրկտան պիր ժէնէրալ Գըղը կէօթէրուպ Չուքնինէ արգուհալ թագաթիլ Իթմէք պէհանէսի Իլլէ Իլլէրի կիրմիշ:

— Ժէնէրալ Լիկնէվիլին Իլլապալը Իւզլէ, Ագսաի Եարգ օրոտուընտան 81 շըմէնտըֆէր ասքէրլէրի ասըլարա պիրլէնիշ օլտըղլարը Իլլէն տէրտէսթ Իթտիլիլիշ Զիթա շէհրին Եհալիսի վէ շըմէնտըֆէր մէմուրլար պէօյիկ պիր սիւլա տէրօսը կէօթէրմիշլէր: օրատան քիւլլիլթլի սիւլա՝ վէ 100 Իթթա պարութ պուլընմըշ, 150 ասը վէ 20 րէյիս թուլթուլմուշար: շէտիտ Իսան գուլլանան կաղէթալար գաղատըրլըշ: Ասալիլ Իպգա օլընմըշ վալտիլթ փօթօթտ վէ Զիթատա:

— Գուլթալիստէ չօք տիւքեանլար Եըղըլտըլար վէ 15ի Եանտըլար: Եհալի տէհշէթտէ տիր: Եհհրին ասքէրտէն թօքա թուլթուլմասը ըսեան Իթմիշ օլան Եհալիլին թէսլիլ օլընմագ Իսթէմէսինտէն Իլլէրի կէլմիշ տիր:

— Կալկասիատա շիա մէղհէ պինտէն օլան Թաթարլար Զանկէզար գաղասընտա Էրմէնի քէօլլէրինէ Եէնիտէն պիր գաշ հիւճուլ Իթմիլլէր Իսէտէ: Խալլը թէլէֆիաթ վէրուպ կէրի գաշ մայա մէճպուր օլմուշլար:

ԹԻԻՐՔԻԱ ՎԷ ՊԻԼԿԱՐԻԱ

Սթանպօլ 10 փետր:— Բարիզ Օսմանլը Էլլիսի Միւլիւր բաշա պիր գաշ հաֆթա գօլմէտէ սօնրա մահէլի մէմուրիլթլինէ ալթէթ Իլլէն պուրատան հարէ:

քէթ Իթտի: Էլլի Սուլթանտան Պուլկար Բըրէնսինին նէզտինտէ պիր մէմուրիլթլէ Իլլէ կիւն Սօֆիատա գալաճագ տըր:

Պիր րէվալթէ կէօրէ, Միւլիւր բաշա չալըշաճագ ըմըշ պուլկար թիւրք միւլապէթալթը հալիլթսինի ուղաշտըրմագ Իլլէն տիկէր պիր րէվալթէ Իւզլէ, Սուլթանըն Էմիրինէ սուրգասթ վագաաւընա մէտիլտալատտ օլընան տէօրտ Էրմէնիլէրին Պուլկարիատան Իլլապ: ճընը թալէպ Իտէճէք, զիրա շիմտիլթ գատար Պուլկարիա պուլթալէպի րէտտ Իթտի:

Սօֆիա 11 փետր:

Բարիզ օսմանլը Էլլիսի Միւլիւր բաշա տիւն սօֆիայա Եէթիլիլթ վէ Բրէնսին հուլուրընա գապուլ օլընուպ սէրայտա Եէմէկէ տալլէթ օլընտը:

Միւլիւր բաշա Տընէվիլիմ մուհարրէրի Իլլէ կէօրիլլէքտէ տէմիշ տիր: «Պէն Էհէմիլիլթլի պիր մէմուրիլթ Իլլէ Սօֆիայա կէլտիմ: մէմուրիլթլիլթ Խալիլի պիր Իլլէ Իլլէն օլտըղընը սէօյլէմէք զիյատէ տիր: Պէնիմ Բրէնսին հաղլէթլէրինէ Խուսուսի վէ Էյի պիր հըսսիլթլիլթ վարտըր: Իմիտ Իտէրիմ քի տէրէօհտէ Իթտիլիլթ Իլլէ մուլաֆագ օլաճաղըմ: նաղըրլար Իլլէ տալի կէօրիլլէքտէլիմ: Պէնիմ պուլ Խալիլիլթ մէմուրիլթլիլթ Էհէմիլիլթ ֆայտալանաճագ, հէմտէ Պուլկարիա:»

ԲՈՒՄԱՆԻԱ

Տօպրուճա Էյալէթի Էհալէսինէ Բուլմանիանըն տիկէր գըլթալարը Էհալիսի կիպի բօլիթիլթի հաղլարը (քաղաքական Իրաւունքներ) վէրմէք մագսէտի Իլլէ, Էն Էվլէլ Էհալիլինին միլլիլթլէթճէ նուֆուսընը թահրիր Իլլէն տալիլիլթ նէզարէթի պիր գօմիսիօն կէօնտէրմիշ Խալիլիլթ պու գօմիսիօն Տօպրուճա Էհալիսինի շէօյլէ թագաթիլ Խալիլիլթ:

Քիսաւէնէն աւնաւըր

Ուլաճ Եալիստ Բուլմէն	93, 806
Թաթար, Թիւրք, Ար-	
նալուտ վէ Զինկէանէ	34, 358
Պուլկար, Բուլ, Լիքօ-	
վան	14, 448
Բուլ, Էրմէնի, Իթա-	
լիան Եահսուտիլթ սա-	
րէ	14, 294
	156, 906

Թոշլաւ աւնաւըր

Ուլաճ Եալիստ Բու-	
մէն	54, 047
Թաթար, Թիւրք, Կա-	
կալուզ, Արնալուտ վէ	
Զինկէանէ	45, 957
Պուլկար, Բուլ վէ	
Լիքօվան	65, 450

Բուլ, Էրմէնի, Ալման	
Եահսուտի վէ սալիլթ	21, 284
	156, 738

Գօմիսիօն րաքօրթընտա տէյօրքի՝ Տօպրուճա Էհալիսի Էքսէրիլթլէ Բուլմէն օլտըղը Իլլէն, պուլտան սօնրալիլթսինա գալունլարլէ Խալիլիլթ Իթմէք Իթթիլթա Իլլէ Իլլապ, Բուլմանիայա թէմալիլթ Իլլէ Իլլապ, Խալիլիլթ Իլլէ միւլապիլթ տիր:

ԱՃԷՄ ՎԷ ԹԻԻՐՔ

— Թիւրքիա վէ Աճէմիստան պէյնինտէ՝ սինօր Իւզէրինտէքի արաղի մէսէլէսինտէն տօլալը միւլապէթալթ բէք կէրկիլէշմիշ օլուպ, Եահլըն հիւքիւմէթի Էրզըրուլ մահտիսիսինի թանընմայան Թիւրքիայա գարշը մուհարէպէյի գապուլ Իտէճէկիլի ճէվապէն պիլտիրմիշ տիր: Կալկասիատաքի քիւրսիլաճ 100,000 շիա միւլալմանլարը վէ 60,000 Էրմէնիլէրի թիւրքէ գարշը չըգարմագ թաալվուրը Աճէմ տէվլէթինէ հալլ օլընիյօր:

ԹԻԻՐՔԱՐՅԷ

ՎԱՐՆԱ, Փետր .1

ԶԱՆԻՐԷ

ՊՈՒՂՏԱՅ	
Վալիճ	54-60 Լիպ. 9.80 / 11. 20
Արապա	52-62 Լիպ. 9.60 / 11. 60
ԱՐԱՅ	
Վալիճ 100 քիլօ	11. 70 / 12. 05
Արապա	42-47 Լիպ. 6. 50 / 7. 40
ԵՈՒԼԱՅ արապա	33/36 Լպ. 5. 20/5. 60
Վալիճ 100 քիլօ	12. 20/12. 85
ՖԱՍՈՒԼԱՅ արապա	100 քիլօ 24-28
ԻԱԲԻՑԱ	100 Կօք
Արապա	100 քիլօ Կօք
ՏԱՐԼ արապա	10/10. 50
ՔՕԼՕՁ արապա	55-60 Լպ. 11. / 12
ՄԻՍԻՐ 57-58 Լպ.	առապա 8. 60/8. 70
» 100 քիլօ	31. 60- 11. 80
ԶԱՎՏԱՐ արապա	9. / 9. 60
» 100 քիլօ	13. / 13. 50
Կիւնտէ 10-15 վալիճ	վէ 5-6
արապա կէլմէքտէ . վալիճ մուլմէ-	
էրի նաքօլէն20 ֆր. արապա մու-	
ամէլէսի նաքօլէն 20. 20	

ՍԱՐԱՅՑԻՑԷ

նաքօլէն 20, 20 ֆրանք	
Օսմ. Լիքաւը 22, 75 ալթուլ ֆրանք	
ՊԱԳԱԼԻՑԷ	
Վարնա քիւրսիլաճ պապալիլթ	
մալլէրին պու կէլէքի ֆիլթը, ալթուլ	
ֆրանք Իլլէ:	
ԳԱՀՎԷ	2.20 / 2.30
ՇԷՔԷՐ նէմցէ	65
ՇԷՔԷՐ քէսմէլ սանալը	35
ԲԻՐԻՆՃ ճէնօվա չուվալը	42
» Ֆիլիպէ »	36
» Ինկիլիլթ »	30
Բիգօ »	49
ԿԱԶ Սանալըր	12.40
ԶԷՅԹԻՆ Եաղը քիլօ	1.—1. 10
ԳՈՒՐՈՒ Իւզլէ	25

Одговорникъ А. Курбетиянъ
печпизат а Д. Тодоровъ и С-не—Варна